

Biblická hodina – Reformácia

Po Wormskom sneme

S Martinom sme sa rozlúčili v roku 1521 po sneme vo Wormse a po únose, ktorý zinscenovali blízki ľudia Fridricha Múdrego. Dnes si povieme ako sa mal v „exile“.

O 11 v noci 4.5.1521 prišiel Martin na hrad Wartburg. Bola to pevnosť, ktorá pripomína časy, keď rytierstvo, česť a svätosť boli samozrejmosťou. Schádzali sa tu panovníci, potulní muzikanti, rytieri, ale aj obyčajní ľudia. On však tento nútený priestor pobytu chcel využiť iným spôsobom. Bolo tu u neho dobre postarané a on mal dodržať iba jedno pravidlo: aby ho nikto nespoznal. Svoje útočisko nazval „môj Patmos“, pretože sa tu cítil ako vo vyhnanstve, ďaleko od ľudí a blízko k zvieratám. Býval v bašte tohto hradu, do ktorej viedli sklápacie schody a nikto ho nesmel vidieť – okrem najvernejších – až do času, kým mu nenarástli vlasy aj brada. **Zobrali mu mníšsky plášť a obliekli do rytierskeho – nazvali ho rytierom Jurajom na celých 10 mesiacov.**

S týmto stavom Luther vôbec nebol spokojný. Svojmu priateľovi Lucasovi Cranachovi napísal: „*dovolil som, aby ma zavreli a ukryli a ani neviem kde a hoci by som sa nechal skántriť nepriateľom, mám povinnosť dať aspoň teraz na rady dobrých ľudí*“. Náhle ho vytrhli zo zápasu a on sa cítil opustený, nepotrebný, sklúčený. Starali sa o neho dobre, no Martin nebol spokojný – „*som horlivý v tele, zmyselnosť, spánku a lenivosti a nie v duchu, ako som chcel. Už 8 dní som nič nenapísal, neštudoval som, nemodlil som sa. Možno práve teraz v samote na mňa Boh kladie bremená, aby ma pripravil na boj v ringu*“. Prežíval aj telesné trápenie (žalúdok, nespavosť), ale oveľa horšie znášal vnútorný nepokoj.

Martin to prežíval tak, že sa mu zdalo, že diabol hádže do stropu orechy a váľa sudy dolu schodmi. Do mysle mu vždy vrýval otázky: či len ty si múdry, čo ak sa mylíš, čo ak ťaháš aj iných do večného zatratenia? No **ráno, keď sa pozrel na okolie z okna svojej „cely“, znovu nadobudol vieru aj presvedčenie. Aby znovu večer skonštatoval, že boj s diablom je oveľa ťažší ako bojovať proti ľuďom.** Mal pocit, že diabol útočí na Nemecko a cirkev preto, lebo on sa málo modlí. Tiež mal zo seba negatívne pocity, že je nervózny a odporný, preto, že je sám. Znovu a znovu klesal, ale stále si uvedomoval, že ho Božia ruka opätovne dvíha.

Samozrejme, že na hrade nebol sám – bol tam správca a dvaja mladí sluhovia, ale s nimi sa nemohol rozprávať. Nevyužil ani možnosť poľovačky. Bolo pre neho ťažké nič nerobiť: „*radšej by som horel na žeravom uhli, ako hnil tuná*“.

Dobrou terapiou na všetky problémy je práca. Začal čítať sz aj nz v pôvodných jazykoch bez slovníka. Napísal tu asi 12 kníh a preložil celú NZ do nemčiny. Napriek tomu Spalatinovi napísal: „*celé dni tu sedím, lenivý a s plným žalúdkom*“.

Luther sa niekoľkokrát pokúsil dostať sa z veže medzi ľudí. Raz preto, lebo potreboval lekára, inokedy si išiel hľadať miesto profesora. Aj keď mal neskôr povolené vychádzky, platili pri nich prísne pravidlá, aby sa Martin neodhalil.

A tak mu nezostávalo nič iné, iba sa venovať písaniu a premýšľaniu. Napísal **výklad žalmu 68** pre jednoduchých ľudí v nemčine – volanie v úzkosti a prosba voči Bohu, aby zničil nepriateľov. Dokončil aj **komentár k Máriinu chválospevu** – Máriu prezentoval ako tú, ktorá v pokore a vo svojej bezvýznamnosti nemohla urobiť nič iné, iba dôverovať Bohu, ktorý tým, že ju použil, obrátil vtedajší svet naruby a robí tak doteraz. Ľudia, ktorí si myslia, že niečo znamenajú, sú ako bublina, sami sebou istí, no Boh urobí do bubliny dierku a je po všetkom. Prispel iným pohľadom na Máriu a povedal: „*mali by sme na ňu volať za to, čo ona urobila, aby nám Boh dal a urobil to, o čo Ho žiadame*“ a potom dodal: „*ona nerobí nič. Boh činí všetko*“. ***Mária je príkladom toho, ako sa všetkého máme vzdať a nechať Boha, aby On konal všetko v našom živote.***

Luther bol pod rišskou kliatbou, každý ho mohol beztrestne zabiť. Niektoré univerzity odsúdili jeho učenie. Ich argumenty boli vymyslené. Iba jeden profesor **Jakub Latomus** reagoval na Martinovo učenie Písmom. O tomto profesorovi mu napísal Melanchton (komunikácia prostredníctvom listov fungovala, ale nebola jednoduchá). Martin sa rozhodol tomuto profesorovi napísať a tak spracoval tému ospravedlnenia tak dôkladne, ako nikdy predtým. Tvrdil, že v človeku nie je nič, čo by stálo mimo hriechu (RKC tvrdí, že duša je nesmrteľná). **Celý človek je odsúdený, celý je spasený. Pod hnevom je celý aj pod milosťou je celý** a preto nefungujú žiadne dobré skutky ako podmienka spasenia.

Ďalším odporcom v tej dobe bol kňaz **Hieronym Emser**, ktorému napísal, že všetci kresťania sú si navzájom kňazmi. Jeho táto myšlienka pobavila a ďalej písal proti Lutherovi. Ten ho nazval capom. K boji proti Lutherovi sa písomne pridal aj **Eck**, ktorého zas Martin častoval prezývkou hnoj (dreck). Luther bol v tom skutočne dobrý - polemizovať a vymýšľať si rôzne prezývky pre nepriateľov. Martin to robil preto, lebo sa vydávali za učiteľov cirkvi a pritom neučili v súlade s Kristovým učením.

Luther sa zaujímal najmä o pastorálne témy – chcel svoju teológiu vložiť do bežného každodenného života. Zameral sa predovšetkým na utíšenie svedomia, s čím aj on sám mal problém. Nešlo mu to však tak, ako by chcel. Keďže on bol oddelený od ľudí, nemal toľko priestoru na praktickú teológiu, preto sa tejto úlohy ujali iní.

Ako prebiehala reformácia vo Wittenbergu, kým bol Luther na hrade v utajení, si povieme nabadúce.

ES 141